

RECOMANDAREA CONSILIULUI

din 9 iulie 2013

privind Programul național de reformă al Țărilor de Jos pentru 2013 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Țărilor de Jos pentru perioada 2012-2017

(2013/C 217/22)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice ⁽²⁾, în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului de politică economică,

întrucât:

- (1) La 26 martie 2010, Consiliul European a aprobat propunerea Comisiei de a lansa o nouă strategie pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică, Strategia Europa 2020, bazată pe coordonarea sporită a politicilor economice, care se va concentra pe domeniile-cheie în care sunt necesare acțiuni în vederea stimulării potențialului de creștere economică durabilă și de competitivitate al Europei.
- (2) La 13 iulie 2010, Consiliul a adoptat o recomandare privind orientările generale pentru politicile economice ale statelor membre și ale Uniunii (2010-2014), iar la 21 octombrie 2010, acesta a adoptat o decizie privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre ⁽³⁾, care formează împreună „orientările integrate”. Statele membre au fost invitate să țină seama de orientările integrate în cadrul politicilor economice și de ocupare a forței de muncă aplicate la nivel național.

- (3) La 29 iunie 2012, șefii de stat sau de guvern ai statelor membre au convenit asupra unui Pact pentru creștere economică și locuri de muncă, prin care se oferă un cadru coerent de acțiune la nivel național, dar și la nivelul UE și al zonei euro și care utilizează toate pârghiile, instrumentele și politicile existente. Aceștia au stabilit acțiunile care trebuie întreprinse la nivelul statelor membre, exprimându-și în special angajamentul deplin față de îndeplinirea obiectivelor Strategiei Europa 2020 și față de punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări.

- (4) La 10 iulie 2012, Consiliul a adoptat o recomandare privind Programul național de reformă al Țărilor de Jos pentru 2012 ⁽⁴⁾ și a emis un aviz cu privire la Programul de stabilitate al Țărilor de Jos pentru perioada 2012-2015.

- (5) La 28 noiembrie 2012, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii, marcând începutul Semestrului european 2013 pentru coordonarea politicilor economice. De asemenea, la 28 noiembrie 2012, Comisia a adoptat, în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Țările de Jos ca fiind unul dintre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat.

- (6) Parlamentul European s-a implicat în mod adecvat în derularea Semestrului european, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1466/97 și, la 7 februarie 2013, a adoptat o rezoluție privind ocuparea forței de muncă și aspecte sociale în Analiza anuală a creșterii economice pentru 2013 și o rezoluție referitoare la contribuția la Analiza anuală a creșterii economice pentru 2013.

- (7) La 14 martie 2013, Consiliul European a aprobat prioritățile pentru asigurarea stabilității financiare, a consolidării finanțelor publice și a acțiunilor de promovare a creșterii economice. Consiliul European a evidențiat că este necesar să se continue consolidarea fiscală diferențiată favorabilă creșterii economice, să fie restabilite condițiile normale de creditare a economiei, să se promoveze creșterea și competitivitatea, să se combată șomajul și consecințele sociale ale crizei și să se modernizeze administrația publică.

- (8) La 10 aprilie 2013, Comisia a publicat rezultatele bilanțului său aprofundat pentru Țările de Jos, întocmit în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011. Analiza Comisiei concluzionează că Țările de Jos se confruntă cu dezechilibre macroeconomice, care nu sunt însă excesive.

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

⁽³⁾ Menținute pentru 2013 prin Decizia 2013/208/UE a Consiliului din 22 aprilie 2013 privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre (JO L 118, 30.4.2013, p. 21).

⁽⁴⁾ JO C 219, 24.7.2012, p. 88.

- (9) La 29 aprilie 2013, Țările de Jos și-au prezentat Programul național de reformă pentru 2013 și Programul de stabilitate pentru perioada 2012-2017. În vederea luării în considerare a legăturilor dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (10) Pe baza evaluării, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1466/97, a Programului de stabilitate, Consiliul consideră că Țările de Jos au pus în aplicare ample măsuri de consolidare în perioada 2011-2013, dar că este probabil ca efortul bugetar să nu fie suficient pentru a corecta deficitul excesiv în 2013, având în vedere, în principal, faptul că evoluțiile economice sunt mai puțin performante decât s-a preconizat. Scenariul macroeconomic care stă la baza proiecțiilor bugetare din cadrul programului de stabilitate este, în linii mari, plauzibil. Pentru 2013 și 2014, Programul de stabilitate preconizează o creștere economică reală de - 0,4 % și, respectiv, de 1,1 %, care se apropie destul de mult de previziunile din primăvara anului 2013 ale serviciilor Comisiei, și anume - 0,8 % și 0,9 %. Obiectivul declarat al programului de stabilitate îl reprezintă reducerea în mod durabil a deficitului global sub 3 % din PIB, începând din 2014. Programul de stabilitate nu conține o trimitere explicită la obiectivul pe termen mediu, ceea ce sugerează că în privința acestuia se confirmă procentul de - 0,5 %, prevăzut de Programul de stabilitate de anul trecut. Obiectivul pe termen mediu este conform cu cerințele Pactului de stabilitate și de creștere. În plus, cu toate că programul de stabilitate prevede în 2015 o reducere a soldului structural de 0,5 % din PIB în termeni structurali, în conformitate cu cerința structurală anuală minimă, se preconizează că în 2016 soldul structural se va deteriora cu 0,4 % din PIB și că în 2017 acesta se va îmbunătăți cu 0,1 % din PIB, neîncadrându-se, prin urmare, în traiectoria de ajustare corespunzătoare. Pe baza previziunilor din primăvara anului 2013 ale serviciilor Comisiei, efortul bugetar anual mediu de aproximativ 0,7 % din PIB în perioada 2010-2013 corespunde efortului bugetar de ¾ % din PIB recomandat de Consiliu. Ajustarea bugetară din 2011 și 2012 s-a orientat cu precădere către cheltuieli, însă în 2013 s-a bazat în mare parte pe măsuri privind veniturile. Deficitul global prevăzut de Programul de stabilitate este în concordanță cu o corectare a deficitului excesiv până în 2014, un an după termenul stabilit de Consiliu la 2 decembrie 2009, în temeiul procedurii aplicabile deficitelor excesive. Consiliul consideră că efortul bugetar preconizat de autorități nu este compatibil cu o corectare efectivă a deficitului excesiv până în 2014. Posibilele măsuri suplimentare de consolidare prevăzute de Programul de stabilitate au fost retrase temporar și, în orice caz, nu ar fi suficiente. Țările de Jos trebuie să definească măsuri suplimentare pentru a reduce în mod durabil deficitul public global, astfel încât acesta să ajungă în 2014 sub pragul de 3 % din PIB. În conformitate cu Programul de stabilitate, se estimează că ponderea datoriei în PIB va spori în continuare, ajungând la 74 % în 2013, și că va înregistra o creștere ușoară, atingând valoarea de 75 % în 2014. Prin urmare, se preconizează că ponderea datoriei în PIB va rămâne cu mult peste valoarea de referință de 60 %. Pentru 2015, programul de stabilitate estimează că ponderea datoriei în PIB va scădea la 71,4 %; ulterior, aceasta se va diminua ușor, ajungând la 70,8 % în 2017. Totuși, această scădere a ponderii datoriei în PIB după 2014 este insuficient susținută de măsuri în materie de politică.
- (11) Pentru a consolida potențialul Țărilor de Jos în ceea ce privește creșterea economică viitoare este extrem de important să se asigure o corectare durabilă a deficitului excesiv, să se realizeze, pe termen scurt și mediu, obiectivul pe termen mediu și să se mențină cheltuielile care favorizează creșterea economică. În special, eforturile de promovare a inovării și cercetării, inclusiv a cercetării fundamentale, a educației și a formării, vor fi elemente-cheie în vederea realizării unei ajustări echilibrate. Aceasta nu numai că ar contribui la sprijinirea redresării economice, dar ar putea, de asemenea, să ajute la susținerea inovării și a capitalului uman, precum și să îmbunătățească gradul de competitivitate și perspectivele de creștere pe termen mediu și lung.
- (12) O provocare-cheie este reprezentată de piața imobiliară, unde rigiditățile și stimulentele cu efect de denaturare a concurenței s-au acumulat de-a lungul deceniilor formând modele de finanțare pentru locuințe și modele de economii sectoriale. Tendința gospodăriilor de a se îndatora în mare măsură oferind ca garanție bunurile imobiliare reflectă stimulentele fiscale de lungă durată, în special deductibilitatea fiscală integrală a dobânzilor ipotecare. Începând din aprilie 2012, o serie de măsuri au fost parțial puse în aplicare. Unele dintre acestea se referă la ajustarea regimului fiscal aplicat finanțării locuințelor. Trecerea treptată la limitarea deductibilității fiscale a dobânzilor ipotecare și la stimularea într-o mai mare măsură a amortizării este justificată, dar introducerea progresivă a acestei măsuri este prea lentă pentru a influența în mod semnificativ comportamentul de amortizare. Piața chiriilor este restricționată de reglementări și de prezența unui sector foarte extins al locuințelor sociale pentru ocuparea cărora există, de asemenea, liste lungi de așteptare. Introducerea recentă în sectorul locuințelor sociale a unei diferențieri a chiriilor pe baza venitului este un pas în direcția cea bună, dar impactul său este limitat. În consecință, cu toate că măsurile propuse reprezintă pași în direcția cea bună, ritmul general al reformelor este lent în abordarea problemelor de fond și, prin urmare, trebuie intensificat, ținând cont de impact în mediul economic actual și continuând, totodată, să se asigure că locuințele sociale sunt disponibile pentru cetățenii defavorizați, care nu sunt în măsură să obțină locuințe în condiții de piață, inclusiv în zonele cu cerere ridicată.
- (13) Sustenabilitatea pe termen lung a sistemului de pensii a fost consolidată prin creșterea treptată a vârstei legale de pensionare de la 65 de ani în 2012, la 67 de ani în 2021. Prin urmare, Țările de Jos au abordat în totalitate partea din recomandarea pentru 2012 care viza creșterea vârstei legale de pensionare și corelarea acesteia cu speranța de viață, atât în cazul primului, cât și al celui de al doilea pilon al sistemului de pensii. Printre provocările care trebuie abordate în continuare se numără și o împărțire adecvată a costurilor și a riscurilor atât în cadrul aceleiași generații, cât și între generații. În plus, s-a întârziat efectuarea unei revizuii generale a guvernării celui de al doilea pilon al sistemului de pensii

care este menită să contribuie la susținerea rezilienței la îmbătrânirea populației. Punerea în aplicare a planurilor de reformă în domeniul serviciilor de îngrijire pe termen lung ar contribui la limitarea creșterii rapide a costurilor generate de îmbătrânirea populației și, astfel, ar sprijini sustenabilitatea finanțelor publice. În această privință, calitatea și accesibilitatea serviciilor de îngrijire pe termen lung trebuie să fie menținute la un nivel corespunzător.

(14) Reformele pieței muncii propuse de guvern au ca obiectiv creșterea ratei de activitate și a mobilității forței de muncă. Reforma Actului de participare este ambițioasă și relevantă pentru a stimula participarea pe piața forței de muncă. Cu toate acestea, reformele încă nu sunt consacrate în legislație. În plus, sunt necesare măsuri suplimentare pentru a îmbunătăți capacitatea de inserție profesională a persoanelor care ocupă o poziție marginală pe piața muncii, inclusiv a femeilor, a persoanelor care provin din familii de migranți, a persoanelor cu handicap și a persoanelor în vârstă. Țările de Jos au anunțat reforme ale sistemului de indemnizații de șomaj și ale legislației relativ stricte în domeniul protejării locurilor de muncă. Aceste reforme, în combinație cu un credit fiscal pentru mobilitate („mobilitybonus”) destinat angajatorilor care încadrează în muncă persoane asistate social cu vârsta de cel puțin 50 de ani sau persoane cu handicap, sunt bine orientate către categoriile cu o rată de participare mai redusă la piața forței de muncă. Cu toate acestea, deși sunt îndreptate în direcția cea bună, măsurile respective nu pot fi evaluate pe deplin decât după ce vor fi adoptate. În cele din urmă, accelerarea eliminării ultimelor stimulente cu efect de descurajare a persoanelor care aduc al doilea venit în gospodărie să lucreze mai multe ore ar avea potențialul de a atenua și mai mult viitoarele deficite de forță de muncă.

(15) S-au înregistrat progrese substanțiale în ceea ce privește recomandarea din 2012 privind legăturile dintre inovare și știință, pe de o parte, și întreprinderi, pe de altă parte. Politica privind întreprinderile intitulată „Către vârf”, inclusiv abordarea sa sectorială a parteneriatelor public-privat în domeniul cercetării, inovării și educației („sectoare de vârf”) se află în prezent în faza de punere în aplicare. Pe lângă politicile sectoriale în materie de inovare este important să se continue politicile orizontale în domeniul cercetării și inovării și să se mențină un nivel corespunzător al finanțării din fonduri publice pentru cercetarea fundamentală care nu beneficiază de resurse bugetare.

(16) În contextul Semestrului european, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Țărilor de Jos. Comisia a evaluat Programul național de reformă și Programul de stabilitate, și a prezentat un bilanț aprofundat. Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestora pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Țările de Jos, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările UE, având în vedere necesitatea de a consolida guvernanta economică globală a Uniunii prin contribuția UE la deciziile naționale viitoare. Recomandările Comisiei formulate în cadrul Semestrului european se reflectă în recomandările 1-4 de mai jos.

(17) Luând în considerare această evaluare, Consiliul a analizat Programul de stabilitate, iar avizul său ⁽¹⁾ se reflectă în special în recomandarea 1 de mai jos.

(18) Luând în considerare bilanțul aprofundat al Comisiei și această evaluare, Consiliul a analizat Programul național de reformă și Programul de stabilitate. Recomandările sale emise în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 se reflectă în recomandarea de la punctul 2 de mai jos.

(19) În contextul Semestrului european, Comisia a efectuat, de asemenea, o analiză a politicii economice a zonei euro în ansamblul său. Pe această bază, Consiliul a emis recomandări specifice adresate statelor membre care au adoptat moneda euro ⁽²⁾. Fiind un stat membru a cărui monedă este euro, Țările de Jos ar trebui să asigure, de asemenea, punerea în aplicare deplină și la timp a acestor recomandări,

RECOMANDĂ Țărilor de Jos să ia măsuri în perioada 2013-2014 astfel încât:

1. Să consolideze și să pună în aplicare strategia bugetară, prin adoptarea de măsuri de susținere suficient de bine definite pentru 2014 și anii următori, în scopul de a asigura corectarea la timp și durabilă a deficitului excesiv până în 2014 și să depună efortul de ajustare structurală prevăzut în recomandările Consiliului emise în temeiul procedurii aplicabile deficitelor excesive. Să protejeze cheltuielile în domenii direct relevante pentru creșterea economică, cum ar fi educația, inovarea și cercetarea. După corectarea deficitului excesiv, să continue efortul de ajustare structurală care va permite Țărilor de Jos să îndeplinească obiectivul pe termen mediu până în 2015.

2. Să intensifice eforturile pentru reformarea treptată a pieței locuințelor prin accelerarea reducerii planificate în ceea ce privește deductibilitatea fiscală a dobânzilor ipotecare ținând cont de impact în mediul economic actual și prin furnizarea unui mecanism de fixare a prețurilor orientat în mai mare măsură spre piața chiriilor, precum și prin corelarea suplimentară a chiriilor din sectorul locuințelor sociale cu veniturile gospodăriei. Să reorienteze întreprinderile din domeniul locuințelor sociale pentru a sprijini gospodăriile cele mai defavorizate.

3. Să ajusteze cel de al doilea pilon al sistemului de pensii, în consultare cu partenerii sociali, pentru asigurarea unei împărțiri adecvate a costurilor și a riscurilor atât în cadrul aceleiași generații, cât și între generații. Să susțină creșterea treptată a vârstei legale de pensionare prin măsuri de stimulare a capacității de inserție profesională a lucrătorilor în vârstă. Să pună în aplicare reforma planificată a sistemului de îngrijire pe termen lung pentru a asigura eficacitatea acestuia din punctul de vedere al costurilor și să completeze reforma cu noi măsuri menite să limiteze creșterea costurilor, în vederea asigurării sustenabilității.

⁽¹⁾ Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

⁽²⁾ A se vedea pagina 97 din prezentul Jurnal Oficial.

4. Să adopte măsuri suplimentare pentru a consolida participarea la piața forței de muncă, în special în cazul persoanelor care ocupă o poziție marginală pe această piață. Să reducă în continuare stimulentele fiscale cu efect de descurajare din domeniul ocupării forței de muncă, inclusiv prin eliminarea treptată a creditelor fiscale transferabile pentru persoanele care aduc al doilea venit în gospodărie. Să favorizeze tranzițiile pe piața forței de muncă și să remedieze rigiditățile acesteia, inclusiv prin reforma legislației în domeniul protecției locurilor de muncă și a sistemului de indemnizații de șomaj.

Adoptată la Bruxelles, 9 iulie 2013.

Pentru Consiliu
Președintele
R. ŠADŽIUS
